

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 19.9.2007
KOM(2007) 539 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

om

En ny dyresundhedsstrategi for Den Europæiske Union (2007-2013) - "Det er bedre at forebygge end at helbrede"

{SEK(2007) 1189}
{SEK(2007) 1190}

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

om

En ny dyresundhedsstrategi for Den Europæiske Union (2007-2013) - "*Det er bedre at forebygge end at helbrede*"

Forord

I december 2004 iværksatte Kommissionen en ekstern evaluering med det formål at sætte resultaterne af EU's tiltag på dyresundhedsområdet under lup og fastlægge, hvilken kurs vi ønsker at følge fremover. En række sammenfaldende omstændigheder gjorde det absolut nødvendigt at revurdere vores politik:

- Hovedelementerne i den nuværende politik blev i det store og hele fastlagt i perioden 1988-1995, hvor vi stadig var et fællesskab bestående af 12 medlemsstater.
- I dag gør nye udfordringer sig gældende. Vi oplever sygdomme, der var ukendte for ti år siden - SARS er et eksempel - mens andre sygdomme såsom mund- og klovesyge, bluetongue og fjerkræinfluenza har skabt nye problemer på det seneste og derved mindet os om, at de fortsat udgør meget alvorlige risici.
- Handelsvilkårene har også ændret sig radikalt, idet omsætningen af animalske produkter er steget voldsomt, såvel internt i EU som i samhandelen med tredjelande.
- Der er sket en væsentlig udvikling inden for videnskaben, teknologien og de institutionelle rammer, vi agerer inden for.

En ambitiøs EU-dyresundhedsstrategi (2007-2013)

Kommissionen glæder sig over hermed at kunne fremlægge et forslag til en ny EU-dyresundhedsstrategi for 2007-2013, som er baseret på resultaterne af evalueringen og høringen af de berørte parter. Forslaget vil dermed kunne danne grundlag for yderligere debat i EU's interinstitutionelle fora, idet Rådet og Parlamentet forventes at fastlægge deres respektive holdning inden årets udgang.

Den samlede strategi omfatter et ambitiøst 6-årigt arbejdsprogram med en række klart definerede mål:

- **Prioritering af EU's foranstaltninger**
- **Moderne, hensigtsmæssige rammer for dyresundhed**
- **Bedre forebyggelse, overvågning og kriseberedskab**
- **Videnskab, innovation og forskning**

Tidshorizonten for gennemførelsen af de enkelte foranstaltninger i denne strategi vil afhænge af, hvilken holdning Rådet og Parlamentet indtager, og af de menneskelige ressourcer, vi har til rådighed.

1. Visionen

Vores vision er med en partnerskabsbaseret indsats at forbedre forebyggelsen af dyresundhedsrelaterede problemer, så de ikke opstår: *"Det er bedre at forebygge end at helbrede."*

2. Formål

Strategien er en rettesnor for udviklingen af en dyresundhedspolitik, der er baseret på omfattende høringer af de berørte parter og et stærkt engagement med hensyn til at sikre højere dyresundhedsnormer. Den vil gøre det lettere at prioritere de relevante foranstaltninger på en måde, der er i overensstemmelse med de opstillede strategiske mål, samt at opdatere og vedtage acceptable, passende standarder.

3. Hvad strategien omfatter

Dyresundhed betyder ikke kun, at dyrene ikke er syge; begrebet dækker også over den vigtige sammenhæng mellem dyrenes sundhedstilstand og deres velfærd. Samtidig er dyresundhed en grundpille i Kommissionens folkesundheds- og fødevarerpolitik.

Strategien dækker sundheden for alle dyr i EU, der holdes til landbrugsformål, herunder fødevarerproduktion, eller bruges i sport, som selskabsdyr eller i underholdningsindustrien eller holdes i zoologiske haver. Den omfatter også vildtlevende dyr og dyr, der anvendes til forskning, hvor der er risiko for, at de overfører sygdomme til andre dyr eller til mennesker. Strategien dækker ligeledes sundheden for dyr, der transporteres til, fra og inden for EU.

Strategien er udarbejdet for hele EU og omfatter dyreejere, dyrlæger, fødevarermyndigheder, dyresundhedssektoren, dyreskytelsesgrupper, forskere og undervisere, bestyrelserne i sports- og fritidsorganisationer, uddannelsesinstitutioner, forbrugerne, de rejsende, medlemsstaternes kompetente myndigheder og EU-institutionerne.

Strategien bygger på den nuværende dyresundhedslovgivning¹ i EU samt på standarderne og retningslinjerne fra Det Internationale Kontor for Epizootier (OIE) (Verdensorganisationen for Dyresundhed). Den skal sikre sammenhæng med andre EU-politikker og EU's internationale forpligtelser. Strategien skal fungere som rettesnor ved udviklingen af nye politikker eller retningslinjer og vil udvide de eksisterende dyresundhedsordninger i Fællesskabet på grundlag af videnskabelige risikovurderinger og under hensyntagen til sociale, økonomiske og etiske overvejelser. Den vil bidrage til at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau, derved at der tages hensyn til de potentielle konsekvenser for miljøet ved udviklingen af de politiske rammer.

4. Mål

Med strategien opstilles en række ambitiøse mål - ikke blot for EU-institutionerne og landenes regeringer, men for alle borgere - til forbedring af dyresundheden.

Målene med strategien er som følger:

- Mål 1: At sikre et **højt folkesundheds- og fødevarerikkehedsniveau** ved at minimere de biologiske² og kemiske risici for mennesker
- Mål 2: At forbedre dyresundheden ved at forebygge/reducere forekomsten af dyresygdomme og derigennem støtte **landbruget og økonomien i landdistrikterne**
- Mål 3: At fremme **økonomisk vækst, samhørighed og konkurrenceevne** ved at sikre frie varebevægelser og et passende omfang af transporten af dyr³
- Mål 4: At fremme landbrugspraksis og dyrevelfærd⁴, der forebygger dyresundhedsrelaterede farer og minimerer konsekvenserne for miljøet, til støtte for EU's strategi for en bæredygtig udvikling⁵.

¹ Herunder dyrevelfærdslovgivningen.

² Vedrører dyresygdomme, fødevarerelatede sygdomme og biotoksiner.

³ Der skal sikres den rette balance i transporten af dyr, således at den frie bevægelighed for dyr står i forhold til risikoen for indslæbning og spredning af sygdomme og til dyrenes velfærd under transport.

⁴ I overensstemmelse med Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om en EF-handlingsplan for dyrebeskyttelse og dyrevelfærd (2006-2010) KOM(2006) 13.

⁵ Det Europæiske Råd vedtog i juni 2006 en ambitiøs og omfattende ny EU-strategi for bæredygtig udvikling (Dok. 10917/06).

Enkle og pålidelige resultatindikatorer vil gøre det nemmere at måle de fremskridt, der gøres med hensyn til at nå målene for strategien, og fungere som rettesnor ved udformningen af politikker, sikre det rette grundlag for prioriteringen af de forskellige foranstaltninger, målrette brugen af ressourcer og sikre det rette fokus i debatten. Indikatorerne vil blive udviklet i samråd med de berørte parter og vil med tiden blive forbedret, i takt med at der kommer bedre oplysninger om veterinære og andre emner på bordet. Der vil være tale om både "hårde" dyresundhedsindikatorer (f.eks. sygdomsprævalens og antallet af dyr, der aflives) og blødere indikatorer til registrering af graden af tillid blandt de europæiske borgere samt deres forventninger og indtryk. Man må holde sig for øje, at usikkerhedsmomenter og uforudsete begivenheder vil kunne influere på opfyldelsen af resultatindikatorerne.

5. Handlingsplan

Handlingsplanen vil have til formål at forklare det ganske brede spektrum af aktiviteter, der gennemføres eller vil blive gennemført i EU-regi via forslag til lovgivning eller på anden måde, og som skal føre til opfyldelse af strategiens forskellige mål over de kommende seks år.

I handlingsplanen til opfyldelse af de strategiske mål (afsnit 4) vil der blive fokuseret på fire hovedsøjler eller indsatsområder:

1. Prioritering af EU's foranstaltninger
2. EU's rammer for dyresundhed
3. Forebyggelse, overvågning og beredskab
4. Videnskab, innovation og forskning.

Kommissionen vil gennemføre alle sine aktiviteter i overensstemmelse med to centrale grundprincipper: partnerskab og kommunikation.

Arbejde i partnerskab

En partnerskabsbaseret fremgangsmåde, som bygger på tillid, åbenhed og vilje til at træffe svære beslutninger, er en forudsætning for gode resultater. Strategien kan kun udmøntes i reelle forandringer, hvis alle, der er engageret i dyresundhed, samarbejder med hinanden og med alle interesserede borgere. Der kan nævnes mange glimrende eksempler på partnerskaber, der er aktive inden for Fællesskabets nuværende dyresundhedspolitik. Vi må drage nytte af de eksisterende samarbejdsstrukturer, tilskynde til nye initiativer og i højere grad gøre brug af ikke-lovgivningsmæssige alternativer til regulering. Der vil blive nedsat **en rådgivende komité for dyresundhed**⁶ med repræsentanter for ikke-statslige organisationer fra hele dyresundhedssektoren, forbrugerne og regeringerne. Den rådgivende komité for dyresundhed vil give **strategisk vejledning** om det passende/acceptable dyre- eller folkesundhedsbeskyttelsesniveau og om prioriteringen af foranstaltninger og kommunikation. Gruppen vil også følge **arbejdet med at gennemføre strategien**: Den vil blive hørt om alle konsekvensanalyser, ligesom den vil rådgive Kommissionen om de optimale redskaber til opnåelse af de aftalte mål.

Kommissionen vil i samarbejde med Rådet afholde en konference, hvor der vil blive gjort status over arbejdet med at gennemføre strategien (midtvejsevaluering - 2010).

Kommunikation

Dyresundheden har betydning for alle europæiske borgere. Dels på grund af dette områdes folkesundhedsmæssige og fødevarerikkerhedsmæssige aspekter, men også på grund af de økonomiske omkostninger, udbrud af dyresygdomme kan være årsag til, og i kraft af dyrevelfærdsaspektet, herunder konsekvenserne af de relevante sygdomsbekæmpelsesforanstaltninger. Kommissionen er fast besluttet på at forfølge sine målsætninger om **klarhed og gennemsigtighed**, når den orienterer forbrugerne og andre berørte parter om, hvad EU foretager sig, og hvorfor. Europæiske og nationale organer må samarbejde, så vi sikrer et ensartet budskab og skaber øget tillid i befolkningen.

Formidling af strategien

Der vil **hvert år blive rapporteret** om fremskridtene med strategien, ligesom der generelt vil blive informeret om de relevante politikker og initiativer. Kommunikationen vil blive varetaget ad forskellige kanaler alt efter emne og målgruppe. Den vil blandt andet indebære deltagelse i internationale eller nationale arrangementer, pleje af forbindelser til medierne og ikke-statslige organisationer samt opdatering af de relevante websteder med en bred vifte af relevante oplysninger til alle interesserede parter, tjeklister, håndbøger og et spørgsmål & svar-forum.

⁶ Den rådgivende komité for dyresundhed vil blive nedsat som en arbejdsgruppe under Den Rådgivende Gruppe for Fødevarekæden, Dyresundhed og Plantesundhed (artikel 4, stk. 2, i Kommissionens beslutning 2004/613/EF af 6. august 2004).

Kommunikation i krisesituationer

God kommunikation om risikoen for de berørte parter/forbrugerne er også af allerstørste betydning, fordi en fejlagtig vurdering af en risiko i offentligheden vil kunne tvinge tilsynsmyndigheden til at træffe uberettigede eller uforholdsmæssigt vidtgående foranstaltninger i en krisesituation. Den rådgivende komité for dyresundhed vil rådgive Kommissionen med henblik på at forbedre kommunikationen yderligere i en krisesituation.

Søjle 1	Prioritering af EU's foranstaltninger
----------------	--

Den nye dyresundhedsstrategi skal ses som en integreret strategi for risikovurdering og -styring med fokus på biologiske og kemiske risici af betydning for EU.

1.1 Kategorisering af dyrerelaterede trusler

Karakterisering og klassificering af biologiske og kemiske risici vil tilvejebringe grundlaget for beslutninger om placering af ansvaret for de forskellige foranstaltninger.

Identificerede trusler mod dyresundheden skal vurderes med henblik på at fastlægge:

- deres **relevans** for de fire overordnede mål for EU-strategien
- det "**acceptable risikoniveau**" for Fællesskabet
- de risikoreducerende foranstaltningers **prioritering** i forhold til hinanden.

For så vidt angår alvorlige trusler mod menneskers sundhed og økonomien i länddistrikterne må vi bestræbe os på at reducere risikoen til et ubetydeligt niveau. Det er imidlertid ikke muligt helt at fjerne risikoen. Det betyder, at vi - selv når der er tale om trusler øverst på prioriteringslisten, for hvilke vi ønsker et ubetydeligt risikoniveau - må analysere costbenefitforholdet og omkostningseffektiviteten for eventuelle tiltag for at sikre en optimal udnyttelse af de begrænsede ressourcer, hvad angår både EU-finansieringen og omkostningerne for producenterne. Dette er af afgørende betydning for vores fødevarerforsyning, for et bæredygtigt miljø og for økonomien i EU's länddistrikter.

I tilfælde, hvor der identificeres en potentielt alvorlig trussel mod sundheden, men hvor der er videnskabelig usikkerhed om sandsynligheden for, at truslen rent faktisk vil krystallisere sig i problemer, må der træffes midlertidige foranstaltninger, der står i forhold til truslen, for at sikre et højt sundhedsbeskyttelsesniveau, indtil der foreligger yderligere videnskabelige data, der afklarer risikoens omfang (**forsigtighedsprincippet**).

Karakterisering og klassificering af risici er en både vigtig og vanskelig proces, som allerede er indledt på EU-niveau. Alle beslutninger må baseres på solid videnskabelig dokumentation og passende risikovurderinger (søjle 4). Videnskaben alene kan dog ikke give alle svarene. Kommissionen vil derfor inddrage repræsentanter for alle interesserede parter i risikostyringsprocessen for at opnå bredest mulig opbakning til og fælles ansvar for de beslutninger, der træffes, og for at nå de i fællesskab opstillede mål.

Målene vil blive fastsat på fællesskabsplan, nationalt plan og, hvor det er relevant, regionalt plan. Passende **resultatindikatorer** vil gøre det muligt at vurdere de fremskridt, der gøres over de kommende seks år.

De **ressourcer**, der skal afsættes til at sikre det ønskede beskyttelsesniveau, samt udviklingen af en ansvars- og udgiftsfordelingsordning vil blive baseret på kategoriseringen af biologiske og kemiske risici.

Forventede resultater:

- **Kategorisering af biologiske og kemiske risici** i overensstemmelse med deres betydning for EU
- Opnåelse af enighed om et **acceptabelt risikoniveau**
- Fastlæggelse af **prioriteringer**, kvantificerbare **mål** og **resultatindikatorer**
- Fastsættelse af de **ressourcer**, der skal afsættes til imødegåelse af de identificerede trusler.

Søjle 2	En moderne ramme for dyresundhed
----------------	---

Mod en fælles lovramme med mere fokus på incitamenter end på sanktioner, som er i tråd med EU's øvrige politikker og internationale standarder

2.1 En fælles, mere gennemskuelig lovramme

Konsekvenserne af epidemiske husdyrsygdomme såsom fjerkræinfluenza eller mund- og klovesyge kan være ødelæggende for landbrugerne og for økonomien som helhed – det være sig i et land, i en verdensdel eller endog globalt.

Internationale organisationer såsom OIE og Verdensbanken betragter dyresundhed som et *globalt offentligt gode*. EU anser opretholdelse af "dyresundhedstjenester"⁷ efter internationale standarder (med hensyn til lovgivning, struktur, organisation, ressourcer, beføjelser samt den private sektors og de paramedicinske erhvervs rolle) som et minimumsmål. Dette er en prioriteret offentlig investeringsopgave.

⁷

Hermed menes den kompetente administration, alle de kompetente myndigheder samt alle personer, der er godkendt af eller registreret hos eller har tilladelse fra det styrende dyresundhedsorgan (som defineret i OIE-kodeksen).

Løbende lovgivningsinitiativer hører blandt EU's vigtigste redskaber til tiltag på dyresundhedsområdet, både i forbindelse med gennemførelse af fællesskabspolitikkerne og som middel til at opfylde internationale forpligtelser. Principperne om bedre lovgivning vil blive fulgt via et styrket partnerskab og mere kommunikation.

Den fremtidige strategi vil have til formål at erstatte den nuværende række af indbyrdes relaterede og forbundne politiske tiltag med en fælles politisk ramme. Med dyresundhedsstrategien vil der blive arbejdet for en fælles, gennemskuelig lovramme, som i videst mulig udstrækning er i tråd med OIE-/Codex-anbefalinger/standarder og -retningslinjer. Denne lovramme vil omfatte foranstaltninger vedrørende foder og dyrevelfærd.

Europa-Kommissionen er ansvarlig for at sikre, at uberettigede nationale eller regionale regler ikke lægger hindringer i vejen for det indre markeds funktion. EU-lovrammen må dog også være så fleksibel, at der er grundlag for ækvivalensvurderinger, bilæggelse af tvister og et effektivt beredskab, der fungerer i forskellige situationer. Forholdene for dyr, der holdes til ikke-kommercielle formål (dvs. som hobby), og vildtlevende dyr skal tildeles særlig opmærksomhed, for så vidt som dette berører centrale mål⁸.

De enkelte parter roller og ansvarsområder vil blive defineret nærmere. Der er på alle niveauer brug for en fremgangsmåde, der bygger på incitament. Det nuværende samfinansieringsinstrument må revideres.

Der vil blive anvendt mere effektive procedurer til en række kommissionsbeslutninger. SCFCAH⁹ vil fokusere på beslutninger, som er af særlig betydning for medlemsstaterne og de berørte parter. Der må ansøres til i videst muligt omfang at gøre brug af ikke-lovgivningsmæssige redskaber.

Forventede resultater:

Et generelt EU-regelsæt for dyresundhed:

- Fælles principper og krav i den nuværende lovgivning (vedrørende handel inden for Fællesskabet, import, bekæmpelse af dyresygdomme, foder og dyrevelfærd) vil blive defineret og samlet i **en fælles, horisontal lovramme**.
- Den nuværende lovgivning vil blive **forenklet** og afløst af den nye ramme, i det omfang det er relevant, idet det vil blive forsøgt at sikre **overensstemmelse med internationale standarder** (OIE-/Codex-standarderne), samtidig med at der sikres en **målrettet, forpligtende indsats for at sikre høje dyresundhedsnormer**.

⁸ F.eks. Natura 2000, som er oprettet ved Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter, og Rådets direktiv 79/409/EØF af 2. april 1979 om beskyttelse af vilde fugle.

⁹ SCFCAH er her anvendt som forkortelse for Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed.

2.2 Udvikling af effektive udgifts- og ansvarsfordelingsordninger

Dyresygdomme

De eksisterende tabsudligningsordninger bruges først og fremmest til at yde kompensation til dyreejere i forbindelse med et sygdomsudbrud. En passende fordeling af udgifter, gevinster og ansvarsområder kunne i høj grad bidrage til at opfylde nøglemålsætningerne for strategien. En sådan fordeling kunne være med til at forebygge risikoen for større finansielle tab for medlemsstaterne og Fællesskabet, derved at der tilvejebringes incitamentet til at forebygge dyrerelaterede trusler. Målet ville samtidig være at styrke den økonomiske og sociale samhørighed i Fællesskabet og mere specifikt at udligne forskellene på dyresundhedsniveauet i de forskellige regioner.

På den ene side har regeringerne en vigtig opgave med at sikre vore ydre grænser mod indslæbning af sygdomme og føre an i indsatsen over for udbrud af eksotiske sygdomme. Det er også af allerstørste betydning, at staten yder kompensation for ødelæggelsen af privat ejendom i offentlighedens interesse, i det mindste i det omfang ejeren ikke er skyld i udbruddet. I denne sammenhæng er beskyttelsen af folkesundheden et centralt hensyn.

På den anden side ligger ansvaret for dyrs sundhed primært hos dyrenes ejere og hos branchen som helhed. Af samme grund er dyreejerne og branchen bedre placeret end de fleste andre til at håndtere mange af risiciene for dyresygdomme.

Der er en klar erkendelse af, at alle parter - herunder forsikringssektoren – må inddrages og engagere sig fuldt ud i politikken på dette område. Det er meget vigtigt at placere ansvaret for risikoen, og der må indføres nye systemer for at inddrage de vigtigste berørte parter i beslutningsprocessen for væsentlige aspekter af politikken, især hasteforanstaltninger.

Det vil være nødvendigt at gennemføre en feasibilityundersøgelse som led i overvejelserne om konkrete forslag til gradvis udvikling af en harmoniseret EU-ordning.

Foderstofsektoren

For så vidt angår foderstofsektoren bebyrdes de offentlige myndigheder ved meget omfattende hændelser ofte med meget store udgifter til tilbagetrækning, transport, oplagring og destruktion af foder, fødevarer og dyr samt til analyser og andre administrative udlæg. Foderstofvirksomhedsledere er ansvarlige for enhver overtrædelse af relevant lovgivning om foderstofsikkerhed og for de direkte følger af at trække produkter tilbage fra markedet og behandle og/eller destruere foderstoffer, dyr og fødevarer fremstillet heraf¹⁰. Kommissionen vil i 2007 fremlægge en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet med en redegørelse for mulighederne for et effektivt system for finansiel sikkerhedsstillelse for foderstofvirksomhedsledere.

¹⁰ Artikel 8 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 183/2005 af 12. januar 2005 om krav til foderstofhygiejne.

Forventede resultater:

- Dyresygdomme: udvikling af en **harmoniseret EU-ramme med kriterierne for fordeling af ansvar og udgifter** på grundlag af følgende:
 - Kategorisering af biologiske og kemiske risici i overensstemmelse med deres betydning for EU (søjle 1)
 - Incitament til risikobegrænsende adfærd hos alle involverede parter
 - Muligheden for at få dækket indirekte tab
 - Afvejning af udgifter (offentlig/privat finansiering) og ansvar. Solidaritetsaspekter skal indgå i betragtningerne
 - Forebyggelse af konkurrenceforvridning
 - Forenelighed med EU's internationale forpligtelser
 - Effektivitet og fleksibilitet i gennemførelsen på nationalt eller regionalt plan
 - Samrådsmekanisme, der gør det muligt for de parter, der deler udgifterne, at konsultere hinanden, især i krisesituationer.

2.3 Fællesskabets indflydelse på internationale standarder

EU's lovgivning er i forvejen i vid udstrækning baseret på OIE-/Codex-anbefalinger/-standarder og -retningslinjer og opfylder EU's forpligtelser inden for rammerne af WTO-aftalen om anvendelsen af sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger (SPS-aftalen). På nogle områder kunne EU dog godt lægge sig tættere op ad disse standarder (f.eks. vedrørende sygdomsstatus, import, kvaliteten og evaluering af veterinærtjenester, laboratorieundersøgelser, foder og vaccination).

EU vil i forbindelse med gennemførelsen af dyresundhedsforanstaltninger følge OIE's/Codex' standarder, i den udstrækning sådanne standarder er vedtaget. Dog vil EU eventuelt i nogle tilfælde, såfremt der er videnskabeligt grundlag herfor, indføre eller opretholde sundheds- eller plantesundhedsforanstaltninger, der sikrer et højere sundheds- eller plantesundhedsbeskyttelsesniveau. EU vil fortsat arbejde meget aktivt for at fremme sine egne standarder i OIE/Codex og så vidt muligt sikre, at de også efterfølgende vedtages i internationalt regi. De øvrige medlemmer af OIE/Codex må tilskyndes til at anvende de internationale standarder ved fastsættelsen af egne standarder.

På importområdet må EU forbedre kommunikationen vedrørende de krav, der stilles til EU's handelspartnere. EU bør også styrke sin forhandlingsposition i eksportspørgsmål. EU må bestræbe sig på at anspore andre medlemmer af OIE/Codex til i højere grad at indrette deres lovgivning efter de internationale anbefalinger/standarder og retningslinjer og sikre en ensartet fortolkning samt forebygge risikoen for konkurrenceforvridninger på internationalt plan.

Eftersom Fællesskabet har enekompetence på næsten alle OIE's aktivitetsområder, må det på lang sigt også være et mål for Fællesskabet at blive medlem af OIE, ligesom det er blevet medlem af Codex Alimentarius. Dette vil hjælpe med til at styrke sammenhængen mellem standarder, retningslinjer og andre regler, der vedtages af OIE, samt andre af Det Europæiske Fællesskabs relevante internationale forpligtelser.

Forventede resultater:

- **Fremme af EU's standpunkter** på grundlag af solid videnskabelig dokumentation, hvor det er nødvendigt
- **EF-medlemskab af OIE** med henblik på at styrke Fællesskabets aktive rolle.

2.4 Mod en eksportstrategi på fællesskabsplan

Det høje dyresundhedsniveau i EU vil i betydelig grad bidrage til vækst og beskæftigelse i EU, derved at det sikres, at landbrugere og europæiske virksomheder fortsat er konkurrencedygtige og får den adgang til eksportmarkederne, de har brug for¹¹. Vi må sikre, at de europæiske virksomheder, som for manges vedkommende er små og mellemstore virksomheder (SMV), kan konkurrere loyalt på disse markeder. Uberettigede sundhedsbarrierer får generelt stadig større betydning. De er komplicerede, teknisk vanskelige at håndtere og tidskrævende at afdække, analysere og fjerne.

Importkravene til fødevarer af animalsk oprindelse og animalske produkter er i det store og hele harmoniseret. Dette er til gengæld ikke tilfældet med eksportbestemmelserne.

Kommissionen har enekompetence til at forhandle bilaterale aftaler med tredjelande på SPS-området. For visse tredjelande er EU's fælles eksportkrav udspecificeret i bilaterale veterinæraftaler¹². De igangværende handelsforhandlinger, herunder især forhandlingerne om frihandelsaftaler med Korea, Indien og ASEAN¹³, omfatter SPS-kapitler.

Kommissionen og medlemsstaterne drøfter i øjeblikket konsekvenserne af gennemførelsen af nuværende og kommende politik for SPS-forhandlingerne med tredjelande vedrørende eksport. Målet er at sikre, at forpligtelserne i henhold til traktaten for så vidt angår den fælles handelspolitik opfyldes, og at Fællesskabet følger en fælles linje i forhandlingerne med tredjelande.

¹¹ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om det globale Europa og et stærkere partnerskab for øget markedsadgang for EU's eksportører KOM(2007) 183 af 18. april 2007.

¹² Herunder Chile, Mexico, USA, Canada, New Zealand og lande i Den Europæiske Frihandelssammenslutning (EFTA).

¹³ Sammenslutningen af Stater i Sydøstasien.

Den nye EU-dyresundhedsstrategi vil bidrage til at tilpasse paletten af politiske instrumenter med henblik på at sikre adgang til eksportmarkederne, give partnerskabet med de berørte parter nyt liv og prioritere på en måde, som sikrer en optimal udnyttelse af de forhåndenværende ressourcer.

Forventede resultater:

- En mere effektiv og gennemskuelig støtte til erhvervslivet – herunder også SMV - resultatorienteret og med fokus på konkrete sundhedsproblemer, som møder EU's virksomheder på markederne i tredjelande
- **En bedre prioritering** af de forskellige foranstaltninger mod sundhedsmæssige barrierer med henblik på at anvende de menneskelige ressourcer målrettet og opnå den størst mulige økonomiske effekt
- **En styrket rolle** ved forhandlinger om EU-eksportbetingelser og håndtering af eksportproblemer via udvikling af lokalt baserede grupper af markedsadgangsspecialister i EU-regi med deltagelse af repræsentanter for Kommissionens delegationer, medlemsstaternes ambassader og erhvervslivets organisationer, hvor det er relevant.

Søjle 3	Forebyggelse og overvågning af samt kriseberedskab over for dyrerelaterede trusler
----------------	---

Indkredsning af problemer, inden de bliver til farer, og kapacitet til at håndtere sygdomsudbrud og kriser

3.1 Fremme af biosikkerhedsforanstaltninger på bedrifterne

Med biosikkerhedsforanstaltninger menes der tiltag, der gennemføres for at sikre, at bestande, besætninger eller grupper af dyr, der hidtil har været fri for sygdom, forbliver sygdomsfri, eller for at begrænse spredningen af sygdomme inden for besætningen.

For at være effektive skal biosikkerhedsforanstaltningerne omfatte isolation af nye dyr, der indsættes på bedriften, og af syge dyr, kontrol med menneskers, dyrs og udstyrs bevægelser, korrekt brug af foder og procedurer for rengøring og desinfektion af faciliteter.

Ansvar for foranstaltningerne ligger hos dyrenes ejere, herunder også hobbylandbrugere. Eftersom nogle af de patogener, der fremkalder smitsomme sygdomme, let kan spredes mellem bedrifter, er det imidlertid nødvendigt med en kollektiv indsats for så vidt angår forebyggelses- og biosikkerhedsforanstaltningerne.

Effektive biosikkerhedsforanstaltninger på bedrifterne vil være et vigtigt kriterium i forbindelse med afgrænsning af zoner og segmenter¹⁴ i sygdomsbekæmpelses- og/eller handelsøjemed. Status med hensyn til sygdomsfrihed, biosikkerhedsforanstaltninger, dyrevelfærdsforanstaltninger og veterinærkontrol vil også være mulige redskaber til at bedømme bedrifterne og bidrage til udviklingen af ansvars- og udgiftsfordelingsordningen.

Forventede resultater:

- **Retningslinjer**, hvormed der tages hensyn til, hvilket risikoniveau der gør sig gældende for forskellige produktionssystemer og arter (om der f.eks. er tale om intensiv produktion, ekstensiv produktion, et område med høj belægningsgrad eller hobbylandbrugere). Disse retningslinjer vil være i tråd med EU's dyresundhedslovgivning
- **Tilvejebringelse af midler** til finansiering og fremme af biosikkerhedsforanstaltninger på bedrifterne vedrørende infrastrukturer via eksisterende fonde.

3.2 Identifikation og sporing

EU-lovgivningen vedrørende sporbarhed (identifikationssystemer, mærkning og Traces (TRade Control and Expert System)) har til formål at forbedre kvaliteten, nøjagtigheden, disponibiliteten og aktualiteten i rapporteringen af oplysninger om levende dyr, fødevarer af animalsk oprindelse og foder. Dermed sikres sporbarhed på tværs af medlemsstaternes grænser.

Som det er i dag, identificeres de enkelte dyr, f.eks. kvæg, med identifikatorer, et papirbaseret system med dyrepas og bedriftsregistre i kombination med medlemsstaternes egne identifikationsdatabaser, som ikke er indbyrdes forbundne. Sporbarheden under transport af levende dyr sikres med et papirbaseret certifikatstedelsessystem i kombination med Traces.

Den gradvise indførelse af elektronisk identifikation rejser spørgsmålet om, hvordan de forskellige elementer i sporbarhedssystemet for levende dyr kan kombineres og et integreret, elektronisk EU-system kan udvikles på mellemlang til lang sigt. Costbenefitforholdet gør, at indførelse af elektronisk identifikation er en særlig udfordring for små husdyrproducenter. Der må i det fremtidige system i særlig grad tages hensyn til situationen for SMV, idet systemet må baseres på en tilbundsående konsekvensanalyse.

Mere nøjagtige og aktuelle oplysninger på dette område skal sikre bedre data til brug for veterinærtilsynet samt mere effektive rutiner i håndteringen af sygdomsudbrud, mens øget effektivitet skal reducere udgifterne for både erhvervslivet og regeringerne.

¹⁴

Afgrænsning af zoner og segmenter er procedurer, der gennemføres af et land i overensstemmelse med OIE's kodeks med henblik på at definere delpopulationer med forskellig dyresundhedsstatus på landets område i sygdomsbekæmpelsesøjemed og/eller af hensyn til international samhandel. Afgrænsningen af segmenter relaterer til en delpopulation, hvor der anvendes forvaltningssystemer vedrørende biosikkerhed, mens man taler om afgrænsning af zoner, når en delpopulation afgrænses geografisk.

Forventede resultater:

- Opfyldelse af Traces-målsætningen om at blive en **fælles portal for alle veterinære anliggender**
- **Interoperabilitet mellem de nationale identifikationsdatabaser**
- **Indførelse af elektroniske procedurer** (på længere sigt)
 - Feasibilityundersøgelse af indførelse af elektronisk identifikation (med særligt fokus på drøvtyggere) som en enten frivillig eller obligatorisk ordning
 - Indførelse af elektroniske certifikater til afløsning af papircertifikater for transport af levende dyr (handel inden for Fællesskabet og import)
 - Etablering af et mere omfattende, integreret elektronisk system med en fælles database, som omfatter alle elementerne i det nuværende system vedrørende certifikatudstedelse, identifikation af dyr samt dyresundheds- og dyrevelfærdsstatus.

3.3 Bedre biosikkerhed ved grænserne

EU er den største fødevarerimportør i verden. Det er medlemsstaternes opgave ved grænsekontrollen at beskytte Fællesskabet mod de dyre- og folkesundhedsrisici, der kan opstå i forbindelse med international handel med levende dyr og animalske produkter. Udfordringen består i at forbedre biosikkerheden ved grænserne, uden at transporten af personer og landbrugsprodukter på tværs af grænserne forstyrres i alvorlig grad. Den vigtigste sikkerhedsforanstaltning i grænsekontrollen med anmeldt import i dyresundhedsøjemed er dokumentkontrollen, og EU er afhængig af, at erklæringerne i disse dokumenter er nøjagtige og pålidelige.

Dyrlægerne skal arbejde tættere sammen med toldmyndighederne, både på grænsekontrolstederne og på indgangssteder i Fællesskabet, hvor der er en risiko for, at varer og dyr indføres illegalt. Der rejser sig i den forbindelse visse grundlæggende spørgsmål vedrørende vurderingen af risici og tilliden medlemsstaternes regeringer imellem samt om, hvad det rent faktisk er muligt at gøre på grænsekontrolstederne og andre indgangssteder (effektivitet/produktivitet).

På den anden side kan det være vanskeligt for visse udviklingslande at opfylde EU's standarder og dermed få del i handelen. EU må bygge videre på igangværende initiativer og forbedre samarbejdet med tredjelande, idet EU bør yde faglig bistand, der sætter disse lande i stand til at opfylde EU's dyresundhedsmæssige importbetingelser og at bekæmpe eksotiske sygdomme ved kilden.

Forventede resultater:

- **Revision af den nuværende lovgivning** samt udvikling af en politik, der skal sikre en bedre grænsekontrol baseret på risikovurderinger og ramme den illegale handel. Udvikling af risikovurdering i EU-regi, som kan anvendes til vurdering af sendinger, der udgør en væsentlig risiko (produkter/lande), og gøre det lettere at udvælge containere til fysisk kontrol
- En optimal **koordinering mellem de organer/tjenester, der regulerer importen** (told/veterinærtjenester)
- Orientering af **de rejsende** om gældende restriktioner og om deres **ansvar** samt hensigtsmæssig håndhævelse af reglerne
- Forbedring af **risikostyringen i tredjelande** samt **bistand til tredjelande** (ved hjælp af instrumenterne for det eksterne samarbejde, uddannelse, vidensdeling og støtte via regional ekspertise).

3.4 **Overvågning og kriseberedskab/-styring**¹⁵

Veterinærtilsyn

Veterinærtilsynet gør det muligt tidligt at varsle/straks at opdage dyrerelaterede trusler samt at spore sygdomme tilbage og analysere, hvordan sygdommene opstår og spredes.

Den uhyre vigtige videnskabelige dokumentation, som disse oplysninger udgør, indgår som en vigtig del af grundlaget for EU-institutionernes og regeringernes beslutninger vedrørende forebyggelses- og bekæmpelsesforanstaltninger og vurdering af effekten af iværksatte politikker. Overvågning giver den brede offentlighed, landbrugerne og ejerne af selskabsdyr informationer, som de selv og dyrlægerne kan bruge til at afgøre, hvordan de mest effektivt beskytter deres eget og deres dyrs sundhed. Det er også meget vigtigt at opnå en større indsigt i og vurdere konsekvenserne af klimaændringer for dyresundheden, så de relevante veterinærforanstaltninger kan tilpasses mere hensigtsmæssigt.

Det er ligeledes nødvendigt at sikre, at både brugerne af dyr og dyrlægerne uddannes i at påvise sygdomstegn på et tidligt stadium.

Kriseberedskab

Dyrerelaterede krisesituationer skal håndteres hurtigt og effektivt efter en fælles fremgangsmåde, der er fastlagt på forhånd. Kommissionens mulighed for at træffe hurtige beslutninger ("fast-track") om hasteforanstaltninger er af stor værdi i indsatsen for at begrænse og bekæmpe dyrerelaterede trusler i EU-regi.

¹⁵ Herunder samarbejde med tredjelande.

EU er allerede - i overensstemmelse med visse etiske overvejelser og som svar på det voksende ønske om bedre dyrevelfærd – gået over til et mere fleksibelt vaccinationssystem og har samtidig forbedret politikken for bekæmpelse af alvorlige dyresygdomme. I EU's nye dyresundhedspolitik vil det være et mål at begrænse antallet af dyr, der aflives (mål 4). Visse faktorer¹⁶ gør det imidlertid vigtigt, at beslutningen om, hvorvidt der skal vaccineres, træffes fra sag til sag.

Forberedelser, beredskabsplanlægningsøvelser og gennemførelse af kriseberedskabsplaner hører under regeringernes ansvarsområde. Planerne bør godkendes på forhånd af de partnere, der er med til at bære udgifterne til foranstaltningerne.

For at et udbrud skal kunne håndteres effektivt, er det vigtigt at kunne lokalisere dyr og animalske produkter og at kontrollere deres bevægelser.

Forventede resultater:

Overvågning:

- En bedre prioritering af overvågningsindsatsen i overensstemmelse med kategoriseringen af dyrerelaterede trusler. Fastlæggelse af hensigtsmæssige indikatorer og dataindsamlingsmetoder
- Fremme af etableringen af samarbejdsnetværk mellem de berørte parter, især via Det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme og Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet, forbedring af indsamlingen af data, risikoanalyser og information af offentligheden samt uddannelse, der gør det muligt at opdage dyresundhedsproblemer på et tidligt tidspunkt
- Tilvejebringelse af midler til:
 - støtte til epidemiovervågning via de eksisterende fonde
 - fastholdelse af EU's diagnosticeringskapacitet (bl.a. finansiering af netværksaktiviteter for laboratorier)
 - gennemførelse af hensigtsmæssig uddannelse (f.eks. initiativet "*Bedre uddannelse - større fødevarer sikkerhed*"¹⁷)

¹⁶ Mængden af tilgængelig vaccine, vaccinenes effektivitet, efterspørgsel efter gyldige test, eventuelt test, der gør det muligt at skelne inficerede fra vaccinerede dyr, OIE's internationale retningslinjer og mulige konsekvenser for handelen, costbenefitanalyser, potentielle risici forbundet med anvendelsen af vacciner.

¹⁷ Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet - "*Bedre uddannelse - større fødevarer sikkerhed*" KOM(2006) 519.

- Tilpasning af systemet for anmeldelse af dyresygdomme med henblik på en bedre udnyttelse af overvågningsaktiviteterne og en bred formidling af de relevante oplysninger¹⁸.

Kriseberedskab:

- Initiativ til forbedring af EU's beredskab over for alvorlige trusler mod dyresundheden. Elementerne herunder vil også kunne forbedre mulighederne for at opdage og gribe ind over for eventuelle bioterrorangreb:
 - net for hurtig reaktion
 - støtte til formidling af ekspertise og redskaber til human aflivning af dyr i krisesituationer
 - kommunikationskapacitet i krisesituationer
 - krisestyrenheder og et EF-veterinærberedskabsteam
 - udbygning af de nødvendige EU-antigen- og vaccinebanker
- Fastlæggelse og fremme af fast-track-procedurer for udstedelse af EU-dækkende **markedsføringstilladelser for veterinærlægemidler (f.eks. vacciner)**, der anvendes til forebyggelse af dyresygdomme, der er omfattet af EF-beredskabsforanstaltninger.

Søjle 4	Videnskab, innovation og forskning
----------------	---

Fremme og koordinering af risikoanalyser, videnskabeligt arbejde, innovation og forskning og derigennem bidrag til et højt sundhedsbeskyttelsesniveau og konkurrenceevne for EU's dyresundhedssektor.

4.1 Videnskab

Fællesskabet har forpligtet sig til videnskabelig topkvalitet, uafhængighed, åbenhed og gennemskuelighed.

Der er gradvis etableret et netværk af **EF-referencelaboratorier og nationale referencelaboratorier**, som beskæftiger sig med dyresygdomme. Videnskabeligt velfunderede og ensartede undersøgelser er af grundlæggende betydning for, at det er de rigtige diagnoser, der bliver stillet, og for gennemførelsen af de nødvendige bekæmpelses- og udryddelsesforanstaltninger.

¹⁸ Og derigennem hjælp til EU's medlemsstater til at opfylde internationale krav og undgå dobbeltarbejde, i lyset af at tilsvarende oplysninger skal rapporteres inden for rammerne af OIE's verdensomspændende dyresundhedsinformationssystem.

Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet og **Det Europæiske Lægemiddelagentur** mobiliserer og koordinerer desuden videnskabelige ressourcer fra hele EU som basis for uafhængige videnskabelige udtalelser og risikovurderinger af høj kvalitet. Dette giver de ansvarlige for risikostyringen (Europa-Kommissionen, Europa-Parlamentet og medlemsstaterne) et solidt grundlag for beslutninger vedrørende dyresundhedspolitikken.

Forventede resultater:

- Et styrket samarbejde mellem EU-agenturerne og de nationale organer
- Revision og om nødvendigt udvidelse af EF-referencelaboratoriernes aktiviteter (baseret på en evaluering).

4.2 Innovation og forskning

Det er en absolut forudsætning for udvikling af moderne forskning i et globalt miljø, at der samarbejdes på flere forskellige niveauer, således at medlemsstaternes nationale politikker og EU-politikkerne koordineres, at netværksaktiviteter mellem forskellige team fremmes, og at der sikres større mobilitet for personer og idéer. Med en målrettet indsats i fællesskabsregi på dyresundhedsområdet vil det være muligt at komme den nuværende fragmentering af initiativerne i Europa til livs.

Det nye, syvende rammeprogram (2007-2013) vil - parallelt med indsatsen på nationalt plan og andre aktiviteter vedrørende forskningssamarbejde i europæisk regi - være et vigtigt redskab til støtte for forskningen på dyresundheds- og dyrevelfærdsområdet.

Der er allerede søsat en række initiativer til fremme af forskning i dyresygdomme og dyrevelfærd, deriblandt indkaldelsen af forslag vedrørende oprettelse af et ERA-NET¹⁹ for dyresundhed, en informationsplatform for dyrebeskyttelse og dyrevelfærd og lanceringen af den europæiske teknologiplatform for global dyresundhed i 2004.

Teknologiplatformen, som styres af industrien, skal mobilisere midler i såvel den offentlige som den private sektor i Europa til forskning inden for rammerne af offentlig-private partnerskaber. Den skal fremme udviklingen af nye, effektive værktøjer (især vacciner og diagnostiske prøver) til bekæmpelse af dyresygdomme af stor betydning for Europa og resten af verden. En sammenhængende lovramme er en forudsætning for en effektiv dyresundhedspolitik og for, at der kan udvikles og anvendes veterinærlægemidler og nye generationer af vacciner.

Kommissionen har ligeledes i sin EF-handlingsplan for dyrebeskyttelse og dyrevelfærd foreslået, at der oprettes et europæisk center for dyrevelfærd. Centret vil i givet fald skulle koordinere og stimulere forskningsindsatsen med henblik på at opgradere eksisterende standarder.

¹⁹ ERA-NET-ordningen skal - i det europæiske forskningsrum (EFR) - fremme forskningssamarbejdet og koordineringen af de forskningsaktiviteter (dvs. programmer), der gennemføres på nationalt eller regionalt plan i medlemsstaterne og de associerede lande ved at koble forskningsaktiviteter sammen i net.

Forventede resultater:

- Fastlæggelse af en **handlingsplan for forskning** med inddragelse af erhvervslivet og andre relevante parter. Med denne plan vil dyrerelaterede trusler blive **prioriteret** i forhold til hinanden, ligesom "**hullerne**" i de nuværende kontrolredskaber til overvågning, diagnosticering, vaccination og behandling vil blive **afdækket**
- Tilvejebringelse af **de nødvendige økonomiske ressourcer** til gennemførelse af handlingsplanen for forskning via offentlig-private partnerskaber
- Udvikling af en hensigtsmæssig fællesskabsramme, der reducerer faktorer, som kan virke afskrækkende på producenterne, og fastholder kapaciteten i EU, frem for alt til udbygning af antigen- og vaccinebankerne
- Støtte til forskningsindsatsen i tredjelande via **internationalt samarbejde**, navnlig vedrørende eksotiske sygdomme af stor betydning eller zoonoser, som der ikke er forsket i hidtil, men som har alvorlige konsekvenser for de pågældende lande.

